

1. Ustav Republike Srbije predviđa sekularnost i tretira odvojenost države i crkve na nivou ustavnih načela, odnosno propisuje zabranu ustanovljavanja državne ili obavezne religije. Svako ograničenje mora biti utemeljeno u zakonu, i može biti uvedeno ukoliko je to neophodno u demokratskom društvu, radi zaštite života i zdravlja ljudi, morala demokratskog društva, sloboda i prava građana zajamčenih Ustavom, javne bezbednosti i javnog reda ili radi sprečavanja izazivanja ili podsticanja verske, nacionalne ili rasne mržnje.

2. Zakon o crkvama i verskim zajednicama detaljnije uređuje pitanja ostvarivanja prava na slobodu misli, savesti i veroispovesti. Sporne su neke odredbe Pravilnika o sadržini i načinu vođenja Registra crkava i verskih zajednica i mogu predstavljati povredu načela neutralnosti države prema unutrašnjim poslovima verskih zajednica.

3. Pristup crkvenim službama na nekim manjinskim jezicima ne garantuje se u potpunosti jer jednako pravo na verske usluge na određenim manjinskim jezicima nije u praksi dosledno zagarantovano. Tradicionalne verske zajednice izuzete su od fiskalizacije. To otvara pitanje crkvenih objekata i delatnosti koje očigledno nemaju veze sa bogoslužjenjem.

4. Pravilnikom o sadržini i načinu vođenja Registra crkava i verskih zajednica predviđaju se mnogo stroži uslovi za registraciju konfesionalnih i ostalih novih verskih organizacija. Ustavni sud je utvrdio da postoje razlike u postupku registracije tradicionalnih i konfesionalnih verskih zajednica ali da one nisu diskriminatorne.

Razlika postoji, naime, u pogledu pružanja dokaza, ali se prilikom registracije ne postupa po sistemu odobrenja već se samo proverava ispunjenost zakonskih uslova za sticanje pravnog subjektiviteta, koje su tradicionalne crkve i verske zajednice već bile ispunile, budući da su već u prošlosti priznate posebnim zakonima.

5. Tokom 2014. godine nastavilo se zauzimanje imovine koju Islamska zajednica u Srbiji smatra vakufskom imovinom. Zauzimanje objekata počelo je od zgrade u centru Novog Pazara, u kojoj se sada nalazi Fakultet za islamske studije.

6. Srpska pravoslavna crkva bila je aktivna u davanju izjava vezanih za organizovanje Parade ponosa. Uoči organizovanja Parade ponosa patrijarh SPC dao je neprimerene izjave koje podstiču atmosferu nasilja u društvu i predstavljaju nedopustivo mešanje crkve u poslove države.

Sloboda izražavanja.

1. Ustav Srbije garantuje slobodu javnog izražavanja mišljenja i takođe predviđa mogućnost njenog zakonskog ograničenja. Ustavom se garantuje i sloboda štampe. Narodna skupština Republike Srbije je 2014. godine usvojila set medijskih zakona – Zakon o javnom informisanju i medijima, Zakon o elektronskim medijima i Zakon o javnim medijskim servisima. Za medijske zakone se može reći da su stvorili korektan pravni okvir za ostvarivanje svih bitnih ciljeva koje je Medijska strategija predvidela i da je po prvi put definisano šta se podrazumeva pod programima od javnog interesa, mada ovi zakoni sadrže nedostatke u nekim oblastima koji mogu da stvore određene probleme u praksi.

2. Osnovno dostignuće medijskih zakona je jasno i nedvosmisleno opredeljenje države da izađe iz vlasništva u medijima. Javno vlasništvo ostaje u javnim medijskim servisima, ustanovama koje će se baviti informisanjem na jezicima nacionalnih manjina i ustanovi koja će se baviti informisanjem